

BLOEMEN AAN DEN WATERKANT.

Onlangs zond de photografe Mej. Marie Bijl te Steenwijk mij eenige foto's van planten uit de omgeving van haar woonplaats. Een er van leek mij zoo mooi van groepeerings, en was tegelijk zoo scherp, dat ik Mej. Bijl verzocht het negatief tijdelijk af te staan voor een reproductie in *D. L. N.*

Daar de ruitjes op een zinco evenwel afbreuk doen aan de scherpte, en de tint van drukinkt voor een foto niet altijd voordeelig is, heeft de uitgever er in toegestemd een vergrooing van een der heliogravuren te geven. Deze kan niet in den tekst gedrukt worden, maar de groote kosten worden rijkelijk vergoed door de veel getrouwere afbeelding van de foto, al is er hier en daar wel iets verloren bij het vergrooten en reproduceeren, veel is het niet.

Nog zijn bijna alle blaadjes en bloempjes te determineeren. Heel mooi is vooral de groep zwanebloemen en pijlkruid in den linker hoek, met een achtergrond van bladeren en wilgenroosjes.

In 't midden en aan de waterkant liggen overal de groote keisteenen verspreid waaraan Steenwijk zijn naam dankt en die eens deel hebben uitgemaakt van de Scandinavische granietrotsen; in den ijstijd zijn ze met de gletschers uit het Noorden naar ons land gevoerd en bij het smelten van het landijs hier achtergelaten.

In 't midden staan de lisschen al in vrucht en de moerasspiraeas er achter hebben ten deele afgedaan. Vlak aan 't water rechts staat de waterweegbree met zijn kleine lila bloempjes. De rest moeten de plantenkenners maar eens zelf determineeren.

Konden wij zoo iets mooi's maar in kleur fotografeeren!

E. HEIMANS.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Zie voor Vacantie-adres, blz. 81.

Muggen in het bosch.

Van verschillende kanten komt een klacht tot ons met bede om hulp. Ontzettend was met de Pinksterdagen in sommige bosschen de massa steekmuggen; de ringmug (*Culex annulatus*) en de gewone steekmug (*Culex pipiens*), maar in mindere mate, bleken het te zijn. Men zond ons een foto van een plantenvriend, die er zoo van gelust had, dat handen en gezicht een en al roode pukkel waren geworden, „onherkenbaar” stond er onder.

't Is zonder eenigen twijfel in de laatste jaren erger dan vroeger, ook de vliegenplaag op de heide en in de duinen neemt toe, schijnt het. Ik ben verleden jaar meer dan eens de duinen bij Castricum uitgedreven door een allerlastigst soort vliegen, waarvan de larven naar ik meen opgemerkt te hebben, in konijnmest leven, van 't jaar hoop ik 't nader te kunnen onderzoeken.

Waarom deze werkelijke of schijnbare vermeerdering dezer lastige insecten toe te schrijven is? Misschien aan het verminderen van het aantal insectenetende vogels. Mij althans komt 't voor, dat waar weinig vrije vogels huizen, veel muggen en vliegen voorkomen. Mijn steekvliegen bij Castricum kwamen vlak bij het dorp niet voor, waar veel

insectenetende vogels nestelden; zwaluwen en vliegenvangertjes ruimen er geducht in op; vooral deze twee hielden mijn buurt schoon, maar in de duinen zag men verleden jaar bitter weinig kleine vogeltjes; alleen musschen, het nestjes uithalen is daar nog niet afgeschapt, maar dat kan de oorzaak alleen niet zijn. Eerder geloof ik aan de sterke uitbreiding van het musschengeslacht een deel der schuld te moeten geven; die verjagen heel wat nuttige vogels.

Een afdoend middel tegen het steken, weet ik niet. De huid van gezicht en handen insmeren met een onschadelijke sterk riekende stof helpt een poos tegen muggen soms heel goed. Hiertoe worden met afwisselend succes teerzeep, azijn, vaseline met eau de cologne e. d. gebruikt. Tegenwoordig zijn er ook „Insectenstiften” in Roode Kruiswinkels te koop (10 ct.)

E. Hs.

Een eenvoudige Waterfilter.

Wie in den zomer een vacantiereisje wil ondernemen en ergens te land komt waar slecht drinkwater is, kan dat laatste op de volgende wijze verbeteren.

Men neemt.... Neen, laat ik u niet het enkele recept geven, maar vertellen, wat mijn eigen wedervaren was.

Ik was (met mijn familie n.l.) een zomer naar een dorpje gegaan. Bij onze aankomst merkten we al (wat we natuurlijk verwacht hadden), dat er geen waterleiding, maar een pomp

was. Een dag later bemerkten we, dat het met het water ook niet pluis was; want het was groen van de algen, en als men hard pompte, kwamen er groote slakken en meer zulke griezellige dieren uit. Zoo weinig mogelijk drinken dacht ik. „Maar zoo weinig mogelijk” was ook al te veel, want het water was gewoon ondrinkbaar en onbruikbaar voor iets anders. Aan een filter dacht niemand. Nu maalden we onze huisvrouw net zoo lang om een nieuwe pomp op eene andere plek te laten maken, tot deze besloot toe te geven. „Het was nog goed voor eene andere keer,” dacht zij.

Nu waren we vol hoop, dat het andere water beter zou zijn. Maar bij de eerste onderzoeking bleek, dat onze hoop ijdel was geweest. Maar niet alleen onze pomp was zoo slecht, want toen we een buurvrouw vroegen of we eens wat water van haar mochten hebben, bemerkten we, dat er daphnia's (watervlooien) in rondansten. Dat was dus nog erger dan ons water. De boer, die over ons woonde, was zeer geërgerd, toen we hem zeiden, dat het water in de buurt zoo slecht was, want hij zei: „het water is hier best, want de koeien lusten het ook.”

Toen er niets meer met het water te doen was, kwam een van ons op de gedachte een filter te koopen. Maar om te koopen moet men geld uitgeven, dus het was beter, een te maken. Nu, op het maken van een filter wist mijn vader wel een middelje.

Hij bracht uit Amsterdam, waar hij dagelijks heenging, een zeer grooten bloempot en — van een apotheker natuurlijk — een doosje Kalium-permanganaat mee, een stof, die veel op roode aniline lijkt. Nu nog bij onzen bakker wat houtskool gevraagd, dit tot heel kleine stukjes geklopt en het stof er uit geblazen. Hiermede werd de bloempot tot $\frac{3}{4}$ gevuld. De 10 gr. Kalium-permanganaat werd opgelost in 1 L. pompwater, hetwelk donkerrood werd. Van deze oplossing werd den volgenden dag weer 6 gr. in 1 L. water gegooit, en dit mengsel kwam in de bloempot, waar het gat met een puntige prop watten zoo was toegestopt, dat het water niet al te snel, maar droppelsgewijze kon loopen. Het werd er donkerrood, bijna paars, ingegooit, en het kwam er kleurloos weer uitdruppelen.

Bij het onderzoek door een scheikundige bleek het, dat het uitstekend te drinken was.

Aan de foto van mijn broer ziet men wel, hoe wij de zaak in elkaar gezet hebben.

H. E. H.

Wat de Vogels zeggen!

Hermann Berdrow vertelde ons daar onlangs heel aardig van, in een Augustusnummer van *Die Woche*. Sta me toe het u over te vertellen.

De stedeling, lang reeds vervreemd van de natuur, heeft zijn sprookjesooren en -oogen reeds lang verloren. 't Lijkt hem toe, dat 't verstaan der vogeltaal een primitief verzinsel is. zij 't dan ook een dichterlijke droom.

Toch heeft de vogeltaal voor sommige kringen zijn beteekenis niet verloren. Er is een traditie in dat opzicht, en wie te weten wil komen wat de vogels zingen, moet ter school gaan bij de boeren, die onafgebroken met onze gevederde vrienden in de vrije natuur verkeerden. Bij overlevering en door den omgang zullen zij 't beste weten wat de vogels zeggen.

Tot de vroege en onvermoeibare zangers behooren de vinken. De naam vertelt ons al, wat hun liefste, lokkendste geluid is. De edelvink roept volgens de Duitschers: — fink! fink! fink, frühjahr!

Vinken schijnen echte smulgragen te zijn. Hollandsche boeren zeggen, dat ze vragen: — Weet je, weet je voor mij geen en dikken vetten preekheerrr? (meikever) of: — Weet je, weet je voor mij geen biskwie-iet? 'k Zing, 'k zing, 'k zing van biskwie-iet!

De Fransche vinken zouden lustig kwetterend verkondigen: — Je suis le fils d'un riche prieur! of: — Oui, oui, oui, oui, je suis un bon citoyen!

De meezenschaar wedijvert in lustig pinkende geluidjes met de vinken. De schalksche koolmees begroet in Duitschland den boer in 't veld met zijn; Sitz-i'-da! Sitz-i'-da! of: — Spitz den Schar! Spitz den Schar! (ploegschaar). In 't Waldecksche roept dit beweeglijke vogeltje: — Schinkendieb! Schinkendieb! In de Harz: Sick dich fer! (Sich dich vor!) In noordwest Duitschland spoort het de meisjes aan om tegen 't voorjaar den vlasvoorraad af te spinnen: — Spinn' dicke! Spinn' dicke!

't Vertrouwelijke gesnap der huiszwaluwen wordt ook in bijna geheel Europa verstaan, Rückert heeft in zijn beroemd „Schwalbenlied" het algemeen bij 't volk bekende zwaluwenlied opgenomen:

Als ick weg tog, als ick weg tog,
Was Schöne en Sack vull.
Als ick wier kam, als ick wier kam
Was alles verknickelt, verknackelt —

vertie-ie-ie-rt.

Ook wordt beweerd dat de zwaluwen roepen: — Kittelchen flicken, Kittelchen flicken, hab'aber keinen Zwi-irri! en zelfs moet 't echte zwaluwenlied nóg beter worden weergegeven in dezen hexameter van Virgilius:

Tityre, te recubans patulas sub tegmine fagi! Zooals men ziet, niets is meer internationaal dan de vogeltaal.

Evenals het zwaluwenlied gaf 't gezang van den leeuwerik aanleiding tot velerlei uitleg.

De Duitscher, die 't gewiekt geluid in den zomermorgen opstijgen hoort naar den blauwen hemel, altijd hooger,

verneemt duidelijk: — mein Vater ist im Himmel, da wollt ich auch gerne sein! En als de vogel 't vliegen opgeeft, en neerdaalt naar de groene aarde, dan zingt 't klagende geluid: — Doch ist's so weit, weit, weit!

De Hollandsche leeuweriken schijnen minder braafaangelegd te zijn. Al stijgend smeeken ze wel: — Jeezeken, Jeezeken, open den hemel en laat mij in, 'k zal van mijn leven niet meer vloeken en zweren! maar, als de hemelpoort gesloten blijft, dan zijn ze verbolgen bij 't neerdalen, dan vloeken ze er weer lustig op los: — Sakkerdit! Sakkerdit! en: — Zielegods! Zielegods! Leeuweriken, bij al hun aanleg voor 't opwaarts streven, hoog boven de aarde, schijnen toch wel oog voor schoone, aardsche meiskens te hebben. Althans in 't Brunswijksche hoort men ze roepen: — Dat wiwertüch, dat wiwertüch, dat is so'n niedlich Tüch (wijvegoedje) en: — Ach, wie hübsch, ach wie fein sind alle junken mäken! Al waarschuwt de oude zwaluw, die van uit zijn nest onder de daklijst van dichterbij 't menschedom leerde kennen: — Wen du se seihst, wie ick se seih, du mostest dik bräken!

Ook de kwartel wordt overal begrepen, zijn intocht in het koren viert hij met een lustigen feestmarsch: Kwik-medit, Kwik-me-dit! Kwartel die in 't koren zit! Zijn roepen van „Pickwerwick!" klinkt den nijver maaienden boer in de ooren als: — Bück den Rück! in Duitschland; Bøj din rugg! in zweden. De kleermaker hoort er in: Flick de Bux! de eenzame zwerver: — B'hüt di Gott!

Een brutale snaak is de goudvink, die zijn eigen schoonheid bezingt: — Wie bin ich, bin ich so schön! Hierin herinnert hij ons aan de vogel die luide verkondigt: kywitt, kywitt, wat vör 'n schön Vogel bün ick! De goudvink smeekt in den winter deemoedig en zacht: — Bauer, miet mich! of: — Bur, Bur, loat mi in dien schün! Maar, als de winterkoude vergeten is, dan sist hij overmoedig: — Bauer, behalt dein Dienst!

Vermakelijk is 't wachtwoord van den Deutschen Pirol of Bierhahn. Duidelijk roept die: — Pfnngsten, Bier hol'n, aussaufen, miehr hol'n! en even later: — Hast du gesopen, betahl och! En zeer karakteristiek geven onze oostelijke naburen op van een gesprek tusschen twee kraaien, waarin het krassende geluid der twee zwarte gulzigaards mooi ligt uitgedrukt.

— Ick weet 'ne Bra! Weet 'ne Bra! (gebraad).
— War denn, war denn?
— Hindern Barge, hindern Barge!
— Is se fett, is se fett?
— Knakendrö, Knakendrö, (knochentrocken).

't Moeilijkst schijnen de smeltende strophen van den nachtegaal, onzen grooten zangerkoning, te verstaan. De Duitschers zijn er nog niet achter. Hollanders en Franschen hebben er, volgens Berdrow, wel een mouw aan weten te passen, doch zieleverheffend als de zang van 't vogelke, zijn hun uitleggingen niet. Het volle lied van den minnezieken zanger zou slechts melden: — mien wief is alid ziek, ziek, ziek, heel de weke en 't sundags niet, niet, niet!

Schande, hé! om zulke woorden in 's edelen zangers mond te leggen! De Franschman maakt 't al niet veel beter: — Le bon Dieu m'a donné une femme que j'ai tant, tant, tant battue, que s'il m'en donne ure autre, je ne la batterais plus, plus, plus — qu'un petit, qu'un petit, qu'un petit!

Of 't alles waarheid is, wat Berdrow weet te vertellen, kan ik niet beoordeelen. Doch — wie buiten, als kind van 't vrije veld, is groot-geworden, herinnert zich dunkt me de bekoring nog, die er te meer uitging van 't vogelgeluid als iemand hem vriendelijk de woorden vertolkte, en opmerkzaam deed toeluisteren naar wat de vogel zong.

Ons kinderbegrip vatte dadelijk de lieve eenvoud, die van 't verske uitging, we kenden 't ineens, want 't was als een openbaring van 't blijde vogelenlied voor onze sprookverbeelding.

Nog hoor ik in herinnering, hoe een merel in de hooge boomen achter in onzen tuin zijn zoetfluitende galmen uithaalde: —

Ma-rie-ie-tje,
Mooie Ma-rie-iet-tje!
Ken je Marietje niet?
Ken je Marietje wel?
O! wat mooie Marie,
Ma-rie-ie-tje!

En ik weet nog heel goed, hoe de bastaard-nachtegal